

373.1144

๒๖ ๑๔๖ ๗

ร.๓

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

13 ส.ค. 2540

ปริญญานิพนธ์
ของ
นางเยาว์ อุดมพร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68-60

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นางเยาว์ อุทุมพร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2540

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการ
 นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
 ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยจำแนก
 ครูตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนธุรกิจ จำนวน 199 คน
 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบ
 สอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก จำนวน 43 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ
 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความ
 แปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ครูธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการการนิเทศการสอน ทั้ง 5 ด้าน
 คือด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยรวม
 และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูธุรกิจที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้านและราย
 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักสูตรและวิธีสอนไม่แตกต่างกัน
3. ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้าน
 และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนโดย
 รวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนโดย
 รวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

INSTRUCTIONAL SUPERVISION NEEDS OF BUSINESS TEACHERS IN THE
SECONDARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF GENERAL
EDUCATION DEPARTMENT IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

NONGYAO UTOOMPORN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

May 1997

The objective of this study was to study and compare the instructional supervision needs of business teachers in the secondary school under the jurisdiction of general education department in bangkok metropolis in such aspects as curriculum, content of the subject, teaching methods, medias of teaching, measurement and evaluation in teaching classified by sex, qualifications of education, experiences in teaching and school sizes.

Samples were consisted of 199 business teachers. which were stratified by random sampling. The questionnaire is consisted of 43 items with 5 choices of rating scale in data collection. The statistics employed in the data analysis included such basis statistics as percentage, means and standard deviation, t-test and one way analysis of variance.

The findings were as follows :

1. The overall and each aspect separately of the instructional supervision needs of business teachers in the secondary school in such aspect as curriculum, content of the subject, teaching methods, medias of teaching, measurement and evaluation in teaching were at high level.

2. The overall instructional supervision needs of business teachers and needs in each aspect separately by sex were different in a statistical significant value of .05

3. The overall instructional supervision needs of business teachers and needs in each aspect separately by qualification of education were different in a statistical insignificant value of .05

4. The overall instructional supervision needs of business teachers and needs in each aspect separately by experiences in teaching were different in a statistical insignificant value of .05

5. The overall instructional supervision needs of business teachers and needs in each aspect separately by school sizes were different in a statistical insignificant value of .05

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหาในพจนธัฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีร์ สัมไทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธัมย์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธีร์ สัมไทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธัมย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหาในพจนธัฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มี ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรรยา นางพิมลรัตน์ สภานุชาติ และคณะศึกษานิเทศก์ภาควิชาธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ของโรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องและเพื่อนทุกคน ที่ให้ทั้งความรักและกำลังใจตลอดมา

นางเยาว์ อุทุมพร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
การเขียนเค้าโครงงาน.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	7
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	9
หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา.....	10
กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	12
จุดมุ่งหมายของการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ.....	14
ความสำคัญของวิชาทางด้านธุรกิจต่อผู้เรียน.....	16
ครูธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	17
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	24
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	24
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
วิธีจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	57
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
	สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	59
	อภิปรายผล.....	61
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	67
	ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป.....	68
	บรรณานุกรม.....	69
	ภาคผนวก.....	73
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	82

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	23
2	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน.....	33
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ใน 5 ด้าน.....	35
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านหลักสูตร.....	36
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านเนื้อหาวิชา.....	37
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านวิธีสอน.....	38
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านสื่อการเรียนการสอน.....	40
8	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านการวัดและประเมินผล.....	41
9	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	42
10	เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	43
11	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	44

12	วิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูธุรกิจ.....	45
13	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน.....	47
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล....	48
15	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการ นิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน.....	50
16	วิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบันการศึกษาทางด้านธุรกิจเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ทั้งนี้เพราะธุรกิจเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์และวิชาชีพทุกสาขา ธุรกิจเกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสนองความต้องการของมนุษย์ในสังคมให้ได้รับความสะดวกสบาย ความพอใจ ความมั่งคั่งสมบูรณ์ (นิภา แนวบุญเนียร. 2531 : 1) และการดำเนินงานทางด้านธุรกิจเป็นกิจกรรมในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ไปดำเนินการกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน รายได้และภาษีอากร ซึ่งแต่ละปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลที่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาทางด้านธุรกิจ จึงจัดเป็นการศึกษาสาขาหนึ่งอันจะยังผลให้เกิดความเจริญแก่ประเทศ เพราะประเทศต้องอาศัยกลไกทางธุรกิจช่วยทำให้เกิดการหมุนเวียนของสินค้า เกิดรายได้เพื่อนำมาพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาโดยให้ประชาชนมีความรู้ทางด้านธุรกิจ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ประเทศพัฒนาได้

วิชาทางด้านธุรกิจ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาและเป็นวิชาที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กเรียนทุกคนเข้าใจหลักการที่จำเป็นเกี่ยวกับธุรกิจ เพื่องานธุรกิจขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ในด้านการบัญชี งานพิมพ์ดีด งานธุรการในสำนักงาน งานขาย งานด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยเน้นหนักทางด้านปฏิบัติเพื่อให้มีสมรรถภาพในการประกอบอาชีพในวงการธุรกิจได้ทันทีที่เข้าทำงาน ในการจัดการศึกษาวิชาทางด้านธุรกิจ จะบรรจุจุดมุ่งหมายได้ย้อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน แต่ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนมากที่สุด คือ ครู ครูธุรกิจเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงต่อการให้การการศึกษาและวางพื้นฐานทางด้านธุรกิจแก่เยาวชน ดังนั้น ครูธุรกิจจึงต้องมีความเข้าใจในหลักสูตร เนื้อหาสาระของวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี เข้าใจจิตวิทยาและความมีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนซึ่งเกิดจากнаукаและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เช่น

การใช้คอมพิวเตอร์เข้าช่วยทำงานในวงการธุรกิจ ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมายบางประการ เช่น ภาษีเงินได้ พระราชบัญญัติแรงงาน ภาษีการขาย ภาษีการค้า เป็นต้น เข้าใจวิธีการควบคุมเครื่องมือและต้องมีประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ได้กับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและในวิชาที่มีความสัมพันธ์กัน และในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 - 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539) โดยได้วางแนวทางการดำเนินงานทางด้านการศึกษาไว้ 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูปการบริหารการศึกษา

จากแนวการปฏิรูปดังกล่าว ก็เพื่อต้องการที่จะให้การศึกษาโดยภาพรวมมีการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ครูธุรกิจก็เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องอยู่ในระบบการศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของครูหรือบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถไปพัฒนาตนเอง พัฒนาระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พนัส หันนาคินทร์. 2523 ; กิติมา ปรีดีศิลป. 2529) โดยการช่วยเหลือ แนะนำ ประสานงานระหว่างครู อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ เป็นกระบวนการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานให้มีคุณภาพ หลักประการสำคัญของการนิเทศคือ จะต้องทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้รับการนิเทศ ดังที่ วิจิตร วรุตบางกูร กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และ สุพิชญา อีระกุล (2519 : 21 - 22) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการนิเทศการศึกษาว่า จะต้องทราบความต้องการของครูเสียก่อนแล้วจึงวางแผนการนิเทศการศึกษาให้สนองความต้องการของครูไม่ควรเริ่มต้นจากปัญหาของผู้ทำการนิเทศเอง

ดังนั้น เพื่อให้ครู อาจารย์ ที่สอนวิชาทางด้านธุรกิจ ได้มีโอกาสสำรวจ พิจารณาตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ รูปแบบที่ต้องการรับการช่วยเหลือ และเป็นการรวบรวมความต้องการในการนิเทศของครูธุรกิจ เพื่อที่จะให้ความช่วยเหลือครูธุรกิจได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

และตรงกับความต้องการของครูธุรกิจอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แยกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด และศึกษานิเทศก์ทราบถึงความต้องการในการนิเทศการสอนในกลุ่มวิชาทางด้านธุรกิจและประสานงานกับครูผู้สอน เพื่อวางแผนทางและปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของครูธุรกิจอย่างแท้จริง เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้ามุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ใน 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านหลักสูตร

1.2 ด้านเนื้อหาวิชา

1.3 ด้านวิธีสอน

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะโรงเรียนที่มีการเปิดสอนวิชาทางด้านธุรกิจ ซึ่งได้จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง จำนวน 337 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มกลุ่มประชากรที่เป็นครูผู้สอนธุรกิจ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนประชากรจำนวน 337 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 218 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.3 ประสบการณ์ในการสอน

3.1.4 ขนาดของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการในการนิเทศการสอน หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ครูธุรกิจเห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีความต้องการอยากให้มีการช่วยเหลือ แนะนำ เพื่อให้สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ในที่นี้จะหมายถึง

ความต้องการในการนิเทศทางด้าน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

1.1 หลักสูตร หมายถึง การใช้หลักสูตรที่เกี่ยวกับการวางแผนการสอน การใช้ เอกสารหลักสูตร การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของเนื้อหา หลักสูตร มัธยมศึกษา พ.ศ.2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2523)

1.2 เนื้อหาวิชา หมายถึง การให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อให้เหมาะสม กับความต้องการของผู้เรียน การจัดเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน รวมทั้งการส่งเสริมให้ครู ได้มีโอกาสเพิ่มเติมความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3 วิธีสอน หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการวิธีสอน ท้าวมและการเลือกใช้เทคนิควิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

1.4 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การผลิตสื่อ การใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีการเก็บรักษา การซ่อมแซม การให้ความรู้เรื่องแหล่งผลิตและการให้บริการด้านสื่อการสอน

1.5 การวัดและประเมินผล หมายถึง การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ตรวจสอบพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2. การนิเทศการสอน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หรือศึกษานิเทศก์ แก่ครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้นิเทศการสอน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่แนะนำ ช่วยเหลือ ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้า หมวด และศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

4. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาของครูธุรกิจที่จบหลักสูตรที่มีการเรียน วิชาชีพธุรกิจ หรือวิชาการศึกษาคว่กับวิชาชีพธุรกิจทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ครูธุรกิจที่ได้ทำหน้าที่สอนวิชาทางด้านธุรกิจ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในที่นี้แบ่งประสบการณ์ในการสอนออกเป็น 3 ระดับคือ ต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป

6. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ปริมาณขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 1) ดังนี้

- 6.1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป
- 6.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1,500 - 2,400 คน
- 6.3 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ครูธุรกิจที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และทำการสอนอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างก็มีความต้องการในการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
2. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
3. หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา
4. กระบวนการนิเทศการศึกษา
5. จุดมุ่งหมายของการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ
6. ความสำคัญของวิชาทางด้านธุรกิจต่อผู้เรียน
7. ครูธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคือองค์ประกอบและกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนการสอน คำว่า การนิเทศการศึกษา นั้น นักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันไปตามแนวคิดของแต่ละบุคคล เช่น ครู ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ . 2536 : 1) แต่ที่น่าสนใจมีดังนี้

ภิญโญ สาร (2523 : 47) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ซึ่งต้องทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น ๆ ให้ทำหน้าที่ได้ดีขึ้น ทำให้การศึกษามีบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

นิพนธ์ ไทยพานิช (2525 : 16) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษา ว่า

หมายถึง ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษา ที่จัดกิจกรรมและให้บริการแก่ผู้บริหารและครู ในทางตรงและทางอ้อม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2527 : 8) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่นำเหตุผลหนึ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อปรับปรุงตัวของเขา ตลอดจนสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 262) ได้ให้ความหมายของการนิเทศ สรุปได้คือ การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครู ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กู๊ด (Good. 1973 : 572) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกอย่างของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษา ในการแนะนำครูหรือบุคคลอื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้วิธีการเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอน ช่วยให้เกิดความมั่งคั่งทางวิชาชีพการศึกษา ช่วยในการพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยปรับปรุงเนื้อหาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน และช่วยปรับปรุงการประเมินผลการสอน

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 10 - 11) ได้กล่าวถึง ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่ถูกกล่าวถึงในโรงเรียนกระทำต่อบุคลากรหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินงานหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน มุ่งให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลในด้านการสอนเป็นสำคัญ

วอลส์ และ โลเวลล์ (Wiles and Lovell. 1983 : 46) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การดำเนินงานซึ่งเป็นการทำงานที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครูในระบบ ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะปรับปรุง สภาพการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้ดีขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษานั้น หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการชี้แนะ แนะนำ แก่ครู อาจารย์ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากที่สุด

2. จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จุดมุ่งหมายเป็นเสมือนเข็มทิศที่จะเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนา นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ดังต่อไปนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 48) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญ อยู่ในการปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับหรือจับผิด การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 12) ได้วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเขียนของบุคคลต่าง ๆ แล้วสรุปว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาคน
2. เพื่อพัฒนางาน
3. เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ และ
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

อาดัมส์ และ ดิกกี (Adams and Dickey, 1966 : 22 - 41) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูจำแนกและวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง
3. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถ
4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ
5. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจปรัชญาและความต้องการของการศึกษา
6. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุนโรงเรียนนั้น

กู๊ด (Good. 1973 : 572) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุง วัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือการจัดสรรเครื่องมือ อุปกรณ์การศึกษา และช่วยในการ

เลือกและปรับปรุงวิธีสอน

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการนิเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การนิเทศการศึกษามีบรรลุผลและเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน พัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

3. หลักการสำคัญของการนิเทศ

การนิเทศการศึกษา จะต้องเริ่มต้นจากสภาพปัญหาที่แท้จริงและต้องทราบความต้องการของครู ช่วยแก้ปัญหาและสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตัวครู การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผู้นิเทศจะต้องนำความรู้ เทคนิคและวิธีการเพื่อให้ครูตระหนักถึงภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลไปถึงตัวนักเรียน ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีหลักการที่สำคัญเพื่อเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการทำงานร่วมกับบุคลากรต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา นักวิชาการของไทยหลายท่านได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2530 : 15 - 18) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

หลักการที่ 1 การนิเทศการศึกษาเป็น "กระบวนการ" ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน มีความต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อันเหนียวแน่นปฏิบัติงาน

หลักการที่ 2 การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนของนักเรียนในชั้นปลาย

หลักการที่ 3 การนิเทศการศึกษา (ในประเทศไทย) เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย การยอมรับซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนบทบาทในฐานะผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนความรับผิดชอบต่อผลงานร่วมกันด้วยการนิเทศแบบประชาธิปไตย จึงช่วยสร้างความร่วมมือและบรรยากาศ

ภาคที่สี่ในการทำงานได้เป็นอย่างมาก

ฟรานเซท (Franseth. 1962 : 23 - 28) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการนิเทศ โดยสรุปมี 4 ประการ คือ

1. การนิเทศจะให้ผลสูงสุดในการปรับปรุงการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อการนิเทศนั้น ให้ความสำคัญแก่วิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และตั้งอยู่บนจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ซึ่งได้พิจารณาตกลงร่วมกันโดยคณะครูและศึกษานิเทศก์

2. การนิเทศการศึกษาจะมีความหมายสำหรับครูก็ต่อเมื่อ การนิเทศนั้นแสดงให้เห็น ว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อผู้รับการนิเทศโดยตรง นั่นคือ จะต้องให้ครูได้มีส่วนร่วมในการ พิจารณาว่า จะให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือในเรื่องใดจึงจะเป็นที่ต้องการของเขา

3. การนิเทศการศึกษาที่ดีจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ยั่วยุ และสร้างความ เข้าใจอันดีต่อกันในการช่วยเหลือครู และจะต้องทำให้ครูรู้สึกว่าจะช่วยให้เขาพบวิธีที่ดีกว่าใน การทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

4. การนิเทศการศึกษาจะให้ได้ผลควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา และ ช่วยให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาปัญหา ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานก่อน

มาร์คส์ และสตูบส์ (วโลร์ตัน บุญสวัสดิ์. 2536 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Marks and Stoops. 1978 : 3 - 4) ได้ให้หลักการเบื้องต้นของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจะเป็นบริการที่จะทำเป็นทีม และอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน

2. ครูทุกคนต้องการและมุ่งความหวังจะได้รับการช่วยเหลือด้านการนิเทศ บริการ อันนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่

3. การนิเทศการศึกษาถูกปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลที่เป็นบุคลากร ของโรงเรียน

4. การนิเทศช่วยจำแนกและประกาศความต้องการของบุคลากรและต้องทำให้เกิดผลดี

5. การนิเทศจะช่วยให้เป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแจ่มชัดยิ่งขึ้น

6. การนิเทศการศึกษาจะต้องช่วยปรับปรุงทัศนคติและสัมพันธภาพของมวลสมาชิกของ

คณะบุคคลในโรงเรียน และช่วยพัฒนาในด้านความรู้สึกร่วมกันในด้านดี

7. การนิเทศจะต้องช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมร่วมหลักสูตร ซึ่งจัดสำหรับนักเรียน
8. ความรับผิดชอบในการปรับโครงการของการนิเทศในโรงเรียนนั้นจะต้องเป็นหน้าที่ของครู ซึ่งเพื่อชั้นเรียน และเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ในการทำเพื่อโรงเรียน
9. จะต้องมีการจัดให้มีงบประมาณด้านการนิเทศไว้ในงบประมาณประจำปี
10. การวางแผนด้านการนิเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว จะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม
11. จะต้องจัดให้มีคณะบุคคลเป็นผู้บริหารโครงการนิเทศ
12. การนิเทศการศึกษาควรจะช่วยทำให้การแปลและนำเอกสารค้นพบทางการวิจัยทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้
13. การวัดประสิทธิภาพของโครงการนิเทศควรกระทำโดยผู้ที่ร่วมในโครงการและผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ

4. กระบวนการนิเทศการศึกษา

ในระบบการจัดการศึกษานั้นจะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 3 กระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการการนิเทศการศึกษา จะเห็นได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ นักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการในการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

✓ สอนง เครือมาก (2536 : 1210) ได้กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่ลำดับขั้นตอนไว้อย่างต่อเนื่องกันอย่างมีระเบียบตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ
- ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและการรายงานผล

แฮร์ริส (สังัด อุทรานันท์. 2530 : 79 ; อ้างอิงมาจาก Harris. 1975 : 14 - 15) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาในทัศนะของเขาไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ประเมินสภาพการทำงาน (Assessing)
2. จัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing)
3. ออกแบบวิธีการทำงาน (Designing)
4. จัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources)
5. ประสานงาน (Coordinating)
6. นำการทำงาน (Directing)

จากแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า กระบวนการการนิเทศการศึกษา จะต้องเริ่มต้นจากศึกษา สภาพปัญหาความต้องการในการนิเทศของผู้รับการนิเทศก่อน และการนิเทศต้องมีการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน และต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผลของการนิเทศการศึกษาประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

การทำงานทางด้านการนิเทศการศึกษาจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาจะต้องมีทักษะในการนิเทศ นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศเป็นผู้ที่ทำงานด้านวิชาการ จะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลหลายระดับ จึงจำเป็นจะต้องมีทักษะหลายประการ ดังนี้

วินัย เกษมเศรษฐ์ (2523 : 18) ได้เสนอทักษะของศึกษานิเทศก์ไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. ทักษะในการเป็นผู้นำ
2. ทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์
3. ทักษะในกระบวนการหมู่พวก
4. ทักษะในด้านการบริหาร
5. ทักษะด้านการประเมินผล

แคทซ์ (วโลร์ตัน บุญสวัสดิ์. 2536 : 10 - 11 ; อ้างอิงมาจาก Katz.

ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะ 3 ประการ คือ

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) คือ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน การเขียนแผนภูมิ และเป็นการสำคัญได้เป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้นิเทศควรมี
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) หมายถึง การทำงานกับคน ซึ่งหมายถึง ความเข้าอกเข้าใจ การสัมภาษณ์ การสังเกต การนำอภิปราย การรู้จักสะท้อนความรู้สึก และความคิด การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การยอมรับบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่มีทัศนคติที่ดี เป็นต้น
3. ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) คือ ความสามารถในการเห็นภาพรวมทั้งหมดขององค์กร กล่าวคือ สามารถที่จะมองเห็นงานด้านต่าง ๆ ภายในองค์การนั้นขึ้นอยู่ซึ่งกันและกันอย่างไร จะมีความสามารถของการวิเคราะห์วินิจฉัย สังเคราะห์ การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น

จากแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศจะต้องมีทักษะในการนิเทศการศึกษา ทั้งทางด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหาร ด้านคตินิยม เป็นต้น โดยเฉพาะทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ในการนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะในการนิเทศจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร จูงใจคนให้เข้าร่วมทำงานกับเราด้วยความพึงพอใจ ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

5. จุดมุ่งหมายของการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ

วิชาทางด้านธุรกิจทางธุรกิจเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากวิชาหนึ่ง ที่สามารถนำไปใช้เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาขึ้น เพราะประเทศต้องอาศัยกลไกทางธุรกิจช่วยทำให้เกิดการหมุนเวียนของสินค้า เกิดรายได้เพื่อนำมาพัฒนาประเทศ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านธุรกิจ ตามที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2523 : 3-8) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ ไว้ดังนี้

1. เพื่อสมรรถภาพทางอาชีพ เป็นการเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะเริ่มประกอบอาชีพทางธุรกิจ ให้มีความรู้และทักษะต่าง ๆ ตามที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. เพื่อสมรรถภาพในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ เพราะในวงการธุรกิจมักมีอาชีพและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ จึงต้องเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

3. เพื่อนำวิชาอาชีพธุรกิจไปใช้ประโยชน์ส่วนบุคคล วิชาอาชีพธุรกิจส่วนใหญ่นำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวได้เป็นอย่างดีกลมกลืนกับชีวิตประจำวัน การสอนในโรงเรียนมัธยมจึงให้ความสำคัญกับทักษะที่จะนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวและเป็นเครื่องมือประกอบอาชีพได้ด้วย

4. เพื่อสมรรถภาพของธุรกิจสำหรับผู้บริโภค วิชาอาชีพธุรกิจจะให้ความรู้พื้นฐานให้นักเรียนมีสมรรถภาพในการซื้อและใช้สินค้าและบริการ โดยเน้นทักษะผู้บริโภค

5. เพื่อสมรรถภาพทางเศรษฐกิจสังคม เนื่องจากธุรกิจมีสภาพเป็นเศรษฐกิจ และสังคม การสอนจึงคำนึงถึงปรัชญาที่จำเป็นในการมีชีวิตร่วมกัน และก่อให้เกิดปรัชญาในการดำรงชีพ เช่น สอนเทคนิคการขายที่อยู่ในขอบเขตของศีลธรรม

จากจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ หลักสำคัญอยู่ที่ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นทักษะที่จำเป็นของการเรียนวิชาทางด้านธุรกิจมีลักษณะใหญ่ ๆ อยู่ 3 ประการด้วยกันคือ (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2523 : 13 - 14)

1. วิชาที่มีเนื้อหาเป็นทฤษฎี หลักเกณฑ์ เช่น วิชาความรู้เบื้องต้นสำหรับผู้บริโภค งานสำนักงาน การขายปลีก เป็นต้น

2. วิชาที่เป็นการปฏิบัติ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ด้วยการฝึกทางภาคปฏิบัติ เช่น พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

3. วิชาที่เป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผสมกัน นักเรียนจะต้องเรียนเพื่อให้ได้ความรู้ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป เช่น ระเบียบการเงิน การบัญชี เป็นต้น

6. ความสำคัญของวิชาทางด้านธุรกิจต่อผู้เรียน

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาทางด้านธุรกิจในระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักสูตรวิชาทางด้านธุรกิจให้เป็นวิชาเลือกบังคับสำหรับนักเรียน ซึ่งมีการจัดวิชาให้นักเรียนเลือกเรียนหลากหลาย แล้วแต่ที่ทางโรงเรียนจะจัดให้กับนักเรียน โดยวิชาที่เปิดสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา นั้น ได้ให้ความสำคัญกับวิชาทางด้านธุรกิจ ดังนี้ (นิภา แนวบุญเนียร. 2531 : 5 - 6)

1. เพื่อเป็นการเตรียมตัวประกอบอาชีพ

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)ได้เตรียมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่องานธุรกิจขึ้นพื้นฐาน เช่น ในด้านการบัญชี งานพิมพ์ติดงานธุรการในสำนักงาน งานขาย เป็นต้น โดยเน้นหนักทางภาคปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อมีสมรรถภาพในการประกอบอาชีพในวงการธุรกิจได้ทันทีที่เข้าทำงาน ตลอดจนศึกษาถึงหลักกฎหมายธุรกิจที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในวงการธุรกิจ เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย เป็นต้น

2. ใหู้จักปรับตัวให้เหมาะสม

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพซึ่งเกิดขึ้นจากนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์เข้าช่วยทำงานในวงการธุรกิจ ความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และการปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมายบางอย่าง เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า พ.ร.บ.แรงงาน ภาษีการขาย เป็นต้น นอกจากนั้นการทำงานพร้อมกันย่อมต้องอาศัยหลักมนุษยสัมพันธ์ในการปรับตัวที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น การทักทาย โอภาปราศรัย และยิ้มแย้ม ในโอกาสที่เหมาะสม จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเชิดชูบุคลิกภาพและแต่ละบุคคล ใหู้้ขึ้น มีเป้าหมายแต่จะทำงานด้านเดียวโดยไม่พาต่อเพื่อนร่วมงาน

3. ใหู้้จกมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร

การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้ในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหาร ด้านวิชาการ การอยู่ร่วมกัน การจูงใจ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำประสบการณ์นั้น ๆ

4. ให้มีประสบการณ์ทางธุรกิจ

ในการศึกษาวิชาทางด้านธุรกิจ ถ้าผู้เรียนมีได้นำความรู้ที่ศึกษามาใช้ประกอบอาชีพแล้วก็สามารถที่จะนำความรู้ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกวิชาทางด้านธุรกิจเพื่อประโยชน์ส่วนตัวบ้าง เช่น การเรียนวิชาบัญชี พิมพ์ดีด ธุรกิจทั่วไป เป็นต้น ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนักน้อย

นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้และทักษะ ในการทำงานกับธุรกิจแล้ว ความรู้ทางด้านอื่น ๆ เช่น การซื้อสินค้าเพื่อบริโภค การออมทรัพย์ สินเชื่อ การทำบัญชีสำหรับครอบครัว เป็นต้น ก็ยังเป็นประโยชน์ในโอกาสข้างหน้า

7. ครูธุรกิจโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้น ครูนับว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมาก นักเรียนจะมีคุณลักษณะอย่างไรก็ขึ้นกับครูผู้สอน เพราะนักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์และการเรียนรู้จากครู ในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาครูผู้สอนย่อมมีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับลักษณะของรายวิชาหรือบุคลิกภาพของผู้สอนที่แตกต่างกัน ในด้านวิชาทางด้านธุรกิจ ครูธุรกิจจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและจะมีบุคลิกภาพเฉพาะด้านในการสอนเช่นกัน ตามที่ สมพงษ์ อุดมโชคทรัพย์. 2539 : 24 - 25 ; อ้างอิงมาจาก สมร ตันสถิตย์. 2515 : 29) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของครูธุรกิจ ไว้ดังนี้

1. ครูธุรกิจต้องเป็นผู้เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีความสามารถในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน มีศิลปะในการสอน และเป็นผู้ตื่นตัวอยู่เสมอ จึงจะทำให้ชั้นเรียนก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมั่นคง ปราศจากความเหน็ดเหนื่อยหรือเบื่อหน่าย ชั้นเรียนที่จะมีบรรยากาศเข้มแข็งนั้น มักเกิดจากความเอาใจใส่ความสนใจของครู ซึ่งจะทำให้นักเรียนปฏิบัติตามไปด้วย ในด้านศิลปะการสอนของครู แม้บางโอกาสจะต้องถึงขั้นที่คล้ายกับเป็นนักแสดงสมัครเล่นเมื่อจำเป็นก็ต้องทำ เพื่อให้ชั้นเรียนเกิดความตื่นตัวและสนใจ นอกจากนี้ยังมีสิ่งประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของครู ควรได้พิจารณาให้สุภาพเหมาะสม ครูธุรกิจ

จะต้องพร้อมเสมอที่จะแสดงข้อคิดเห็น เป็นผู้อยากรู้ อยากเห็นทันต่อเหตุการณ์ของสังคม

2. ครูธุรกิจจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ สามารถเชื่อมโยงและใช้ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้ผลในการสอนและสภาพการณ์ประจำวัน พยายามหาวิธีการที่ดีและใหม่ ๆ และใช้วิธีการนั้นทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รู้จักประสานงานกับเพื่อนครูด้วยกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำงาน ทั้งนี้เพราะความรู้ทางด้านวิชาการและความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ จะช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในชั้นเรียนก็จะยกย่องนับถือครูผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามเสมอ

3. ครูธุรกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีหลักการและเหตุผล จะต้องไม่พิจารณาความสามารถของตนเองสูงเกินไป และตัดสินระดับความรู้ของนักเรียนไปผิด ๆ ครูยอมรับความเหลื่อมล้ำของนักเรียนแต่ละคน และในเวลาเดียวกันก็ไม่ควรยอมรับความไม่เทียมเท่ากันที่ไม่เป็นธรรมชาติ ครูต้องเป็นผู้เคารพต่อขอบเขตของกระบวนการเรียนรู้และใช้วิธีการสอนซึ่งอยู่บนรากฐานความสามารถของนักเรียน ในการที่จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

นอกจากนี้ครูควรยอมรับรู้ว่าการสอนเป็นได้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและประสบการณ์ที่ผิดหวัง เพราะบางครั้งครูวางมาตรฐานที่จะให้นักเรียนเข้าถึงสูงเกินไป ฉะนั้นครูจึงจำเป็นต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเป็นการผ่อนคลาย ช่วยให้นักเรียนทำงานได้โดยปราศจากความเครียดเกินความจำเป็น และครูพร้อมที่จะรับความผิดพลาดและความผิดหวังโดยคำนึงว่า ความผิดหวังต่าง ๆ เป็นรากฐานแห่งความสำเร็จ

4. ครูธุรกิจจะต้องเป็นประชาธิปไตยและจะต้องยึดถือกระบวนการประชาธิปไตย เชื้อถือในเอกสิทธิ์ของแต่ละบุคคล ย่อมต้องเห็นและทราบถึงจุดดีที่มีประจำตัวของนักเรียน พยายามนำความคิดเห็นและความรู้ของนักเรียนเหล่านี้ไปสู่ช่องทางที่มีประโยชน์และเกิดผล ครูพยายามจัดความคิดที่ถือการเป็นผู้บงการและเป็นผู้บังคับนักเรียนตลอดเวลาออกเสีย บรรยาภาคนั้นเรียนจะเป็นประชาธิปไตย ก็โดยที่ยึดถือความคิดเห็นของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ แม้ไม่ตรงกับความเห็นของครู ครูควรต้องเคารพทัศนะของผู้อื่นและย่อมต้องหวงแหนสิทธิแห่งความคิดเห็นของผู้อื่น เช่นเดียวกับของตน ตลอดจนรับฟังข้อคิดเห็นเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ อัจจิมารังษี และคณะ (2531 : 22 - 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจสมรรถวิสัยของครูธุรกิจระดับมัธยมศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นจากครูที่สอนวิชาทางด้านธุรกิจและพาณิชยกรรม สังกัดกรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับสมรรถวิสัยที่พึงจะมี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของนักการศึกษาผู้ผลิตครูธุรกิจมาเป็นบรรทัดฐานของสมรรถวิสัยของครูธุรกิจที่พึงจะมี ซึ่งนักการศึกษาผู้ผลิตครูธุรกิจ คือ อาจารย์ที่ทำหน้าที่ผลิตผู้สอนวิชาทางด้านธุรกิจและพาณิชยกรรม ในสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นว่าครูธุรกิจควรมีสมรรถวิสัยทางด้านต่าง ๆ ในอันดับแรก ดังนี้ คือ สมรรถวิสัยด้านบุคลิกภาพ ครูธุรกิจต้องเป็นคนตรงต่อเวลา สมรรถวิสัยด้านการสอนวิชาที่เน้นไปในทางปฏิบัติต้องจัดการสอนภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาคทฤษฎี สมรรถวิสัยด้านการสอนวิชาที่เน้นไปในทางบรรยาย ครูธุรกิจต้องสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนในชั้นเรียน สมรรถวิสัยด้านวิชาการต้องสามารถอภิปรายปัญหาหรือตอบปัญหาในวิชาที่สอนอย่างละเอียดชัดเจนถูกต้อง

ในปี พ.ศ. 2529 (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2531) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้ศึกษาสภาพและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาพาณิชยกรรม และติดตามนักเรียนที่เรียนจบแผนวิชาอาชีพ 1 (วช.1) และวิชาอาชีพ 2 (วช.2) จากโรงเรียน 155 โรง ที่เปิดแผนการเรียน วช.1 และ วช.2 ในปีการศึกษา 2526 - 2528 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. โรงเรียนร้อยละ 86 เปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพพาณิชยกรรม โดยเปิดสอน วช.1 ร้อยละ 61 และ วช.2 ร้อยละ 37
2. โรงเรียนที่เปิดสอนแผนการเรียน วช.1 พาณิชยกรรมมีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนในสาขาวิชาบัญชี ร้อยละ 65 เลขานุการร้อยละ 54 การขายร้อยละ 88 สำนักงานร้อยละ 67
3. โรงเรียนที่เปิดสอนแผนการเรียน วช.2 พาณิชยกรรมมีความพร้อมด้านอุปกรณ์

การเรียนการสอนในสาขาบัญชีร้อยละ 65 เลขาวิชาการร้อยละ 70 และการขายร้อยละ 81

อภิชาติ ชัยบาล (2525 : 2 - 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูมีการเตรียมการสอนน้อยมาก แต่มีความเอาใจใส่ควบคุมปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี การวัดผลประเมินผล ยังดำเนินการไม่สมบูรณ์ตามกระบวนการวัดผลประเมินผล ในการสอนครูมักจะไม่แจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน การให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมมักจะไม่นำเสนอแหล่งค้นคว้า ด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรในห้องเรียนครูใช้ในการสอนน้อยมาก ด้านตัวนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตของการเรียนการสอน วิชาการงานและอาชีพในระบบโรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของวิชาการงานและอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนมากนักเรียนเห็นว่า ความรู้วิชาการงานและอาชีพที่เรียนจากโรงเรียนยังนำไปใช้ประโยชน์ที่บ้านน้อย แต่มีความเห็นว่า เรียนวิชาการงานและอาชีพดีกว่าเรียนวิชาสามัญ

งานวิจัยต่างประเทศ

ลินเดอร์แมน (Linderman. 1971) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การติดต่อกันระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ โดยใช้แบบสอบถาม ถามครูและศึกษานิเทศก์ในโรงเรียน 2 แห่ง ซึ่งแห่งหนึ่ง ครูเข้าใจและเห็นคุณค่าของศึกษานิเทศก์ ส่วนอีกแห่งหนึ่งครูไม่เข้าใจและไม่เห็นคุณค่าของศึกษานิเทศก์ ผลการวิจัย ครูมีความสัมพันธ์กับครูอื่น ๆ มากกว่าความสัมพันธ์ที่มีต่อศึกษานิเทศก์ ครูจากโรงเรียนที่เข้าใจในคุณค่าของศึกษานิเทศก์ก็มีความสัมพันธ์กับศึกษานิเทศก์มากกว่าครูที่ไม่มีความเข้าใจถึงคุณค่าของศึกษานิเทศก์ ครูที่มีความเข้าใจและวางใจศึกษานิเทศก์สูง จะมีความสัมพันธ์กับศึกษานิเทศก์มากกว่าครูที่ไม่มีความเข้าใจศึกษานิเทศก์ต่ำ

แพทริก (Patrick. 1979) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของศึกษานิเทศก์และความต้องการของครู เพื่อวิจัยเกี่ยวกับระดับการยอมรับของครู และสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์ในโรงเรียนรัฐบาล ระหว่างปี ค.ศ.1978 - 1979 ใน Montana และความแตกต่างของบทบาทของศึกษานิเทศก์กับความคาดหวัง และความต้องการการนิเทศของครู โดยการใช้แบบสอบถาม

ในการเก็บข้อมูล เพื่อวัดการยอมรับการนิเทศและความต้องการในการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูจากโรงเรียนใน Montana ผลจากการวิจัย ครูมีความพอใจที่จะมีประสบการณ์ในการนิเทศมากกว่าหลักของการนิเทศ ความต้องการในการนิเทศสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติจริงและความพอใจ และเสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องแน่ใจว่าศึกษานิเทศก์เข้าใจความต้องการของครูในการนิเทศ ผู้บริหารจะพัฒนาเครื่องมือ เพื่อให้ผลการนิเทศย้อนกลับมาถึงครูและการแก้ไขได้ถูกต้องตรงกับความต้องการของครู

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะพบว่าครูธุรกิจจะต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลิกภาพ ต้องเป็นคนตรงต่อเวลา ต้องมีความรู้ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความรู้ทางด้านวิชาการ สามารถอธิบายปัญหาหรือตอบปัญหานวิชาที่สอนได้ การนิเทศโดยผู้ทำการนิเทศหรือศึกษานิเทศก์จะเข้ามาสืบบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้สามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ เพื่อส่งผลไปถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึง ความต้องการการนิเทศของครูธุรกิจว่าต้องการให้มีการนิเทศในเรื่องใด ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนของครูธุรกิจนั้น ครูธุรกิจต้องมีความรู้ในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อจะนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้การนิเทศกับครูธุรกิจให้เหมาะสมกับความต้องการ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติที่สำคัญต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้ามีความมุ่งหมายที่จะศึกษา ความต้องการการนิเทศการสอนของครู ธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนธุรกิจงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะโรงเรียนที่มีการเปิดสอนวิชาทางด้านธุรกิจ ซึ่งได้มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง จำนวน 337 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนธุรกิจงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 120 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 90 คน และขนาดกลาง จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 218 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น ตามขั้นตอนดังนี้

1 แยกโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนได้ 3 กลุ่ม ดังนี้ คือ (กรมสามัญศึกษา 2534 : 1-41)

- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 49 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ 53 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดกลาง 12 โรงเรียน

2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ร้อยละ 60 ได้จำนวนดังนี้

- โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 30 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ 32 โรงเรียน
- โรงเรียนขนาดกลาง 8 โรงเรียน

จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน		กลุ่มตัวอย่าง จำนวนครูธุรกิจ (คน)
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
ใหญ่พิเศษ	49	30	120
ใหญ่	53	32	90
กลาง	12	8	8
รวม	114	70	218

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถาม ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดให้คะแนนดังนี้

ระดับความต้องการการนิเทศมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความต้องการการนิเทศมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความต้องการการนิเทศค่อนข้างมาก	ให้	3	คะแนน
ระดับความต้องการการนิเทศน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความต้องการการนิเทศน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม แล้วรวบรวมแนวความคิดมาใช้ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและความต้องการการนิเทศของครูธุรกิจทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรได้จำนวน 14 ข้อ ด้านเนื้อหาวิชาได้จำนวน 10 ข้อ ด้านวิธีสอนได้จำนวน 14 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอนได้จำนวน 10 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลได้จำนวน

10 ข้อ รวมทั้งหมด 58 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอให้กรรมการควบคุมปริญญาบัตรได้ตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อให้ข้อเสนอนั้นๆ ปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขและเสนอนั้นๆ เพิ่มเติม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูธุรกิจที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ได้ข้อคำถามจำนวน 43 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อให้ทำหนังสือเสนอต่ออธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2540 ได้รับแบบสอบถามคืนดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษส่ง 120 ฉบับ ได้รับคืน 101 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 84.2

โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่ง 90 ฉบับ ได้รับคืน 90 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100.0

โรงเรียนขนาดกลาง ส่ง 8 ฉบับ ได้รับคืน 8 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100.0

รวมได้รับแบบสอบถามจำนวน 199 ฉบับ

5. วิธีจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ของ

ข้อมูลและหาค่าร้อยละ

5.2 นำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC⁺ โดยการประเมินค่าระดับความต้องการการนิเทศการสอน ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง ความต้องการการนิเทศน้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ความต้องการการนิเทศน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ความต้องการการนิเทศค่อนข้างมาก
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ความต้องการการนิเทศมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง ความต้องการการนิเทศมากที่สุด

5.3 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอน ในแต่ละด้านจำแนกตัวแปรเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) และตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสิทธิภาพในการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test แบบ one-way ANOVA และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

5.4 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด และแจกแจงความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม มีดังนี้

6.1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม โดยใช้วิธีการแจกแจงที (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 169 -175)

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	s^2_H	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	s^2_L	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach)

(ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนของข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

6.2 หาค่าสถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ

6.2.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) สูตรที่ใช้ (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ.

2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

6.2.3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) สูตรที่ใช้คือ
(ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 70)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

6.3 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกตามเพศ

โดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระ (t - test for Independent Group)

สูตรที่ใช้คือ (บุศรี วงศ์รัตนะ . 2534 : 177)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(s^2_1/n_1 + s^2_2/n_2)^2}{\frac{(s^2_1/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(s^2_2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t
$\bar{x}_1$, $\bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ
s^2_1 , s^2_2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
n_1 , n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ

6.3.2 ใช้การทดสอบค่า F - test (One Way Analysis of Variance)

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง สูตรที่ใช้คือ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงความถี่แบบ F
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6.3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

(Scheffe's Method) สูตรที่ใช้คือ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 95 -113)

$$SD = \sqrt{(k-1) F(\infty; df_1, df_2)} \sqrt{MS_w \sum_{j=1}^k \frac{(C_j)^2}{n_j}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe
 k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
 $F(\infty; df_1; df_2)$ แทน ค่า F ในตารางแจกแจงค่า F ที่มีค่า .05 หรือ .01 และ df_1 คือค่า df_b , df_2 คือค่า df_w หรือ df_E
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 C_j แทน สัมประสิทธิ์ contrast ซึ่งมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1...
 n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
X	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้าน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยการหาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในความต้องการในการนิเทศเป็นรายด้านและรายข้อและหาคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้าน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล แยกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรทางเดียว เมื่อพบค่าเอฟมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการนิเทศของครูธุรกิจ จากคำถามปลายเปิดโดยสรุปและแจกแจงความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์
ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

ครูธุรกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	19	9.5
หญิง	180	90.5
รวม	199	100.0
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	4.5
ปริญญาตรี	183	92.0
สูงกว่าปริญญาตรี	7	3.5
รวม	199	100.0
3. ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	27	13.6
5 - 15 ปี	88	44.2
16 ปีขึ้นไป	84	42.2
รวม	199	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ครูธุรกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ขนาดของโรงเรียน		
ใหญ่พิเศษ	101	50.8
ใหญ่	90	45.2
กลาง	8	4.0
รวม	199	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 15 และ 16 ปีขึ้นไป และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ปรากฏผลตามตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ใน 5 ด้าน

ความต้องการการนิเทศการสอน	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	3.87	0.66
2. ด้านเนื้อหาวิชา	4.05	0.60
3. ด้านวิธีสอน	3.88	0.69
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.14	0.62
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.00	0.70
รวม	3.97	0.57

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น

โดยความต้องการในการนิเทศการสอนในแต่ละด้าน ได้วิเคราะห์จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏผลตามตาราง 4 - 7

1. ด้านหลักสูตร

ความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านหลักสูตร โดยการหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นเป็นรายชื่อ ปรากฏผลตามตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านหลักสูตร

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.
1. หลักการของหลักสูตร	3.76	0.88
2. จุดหมายของหลักสูตร	3.74	0.80
3. โครงสร้างของหลักสูตร	3.80	0.81
4. จุดประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาอาชีพ	3.88	0.86
5. การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาอาชีพ	3.89	0.81
6. การวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาอาชีพ	3.91	0.82
7. การจัดทำแผนการสอนรายวิชา	4.08	0.83
8. การนำหลักสูตรไปใช้ตามโครงสร้างของหลักสูตร	3.91	0.84
9. แนวทางการเปิดสอนรายวิชาบังคับเลือกในหมวดวิชาธุรกิจ	3.85	0.87
10. แนวทางในการเปิดสอนรายวิชาเลือกเสรีในหมวดวิชาธุรกิจ	3.85	0.89
เฉลี่ยรวม	3.87	0.66

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านหลักสูตร เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง การจัดทำแผนการสอนรายวิชามากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

2. ด้านเนื้อหาวิชา

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจในด้านเนื้อหาวิชาโดยค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อปรากฏผลตามตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านเนื้อหาวิชา

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านเนื้อหาวิชา	$\bar{X}$	S.D.
11. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน	3.92	0.78
12. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เพิ่มเติมจากหลักสูตร	4.11	0.68
13. วิธีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.93	0.81
14. วิธีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์และต่อเนื่องกัน	3.93	0.79
15. การปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.90	0.82
16. การแนะนำแหล่งให้ครูผู้สอนได้เข้าร่วมอบรมหรือสัมมนา	4.15	0.79
17. การแนะนำให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.22	0.92
18. การแนะนำแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการ	4.24	0.78
เฉลี่ยรวม	4.05	0.60

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านเนื้อหาวิชา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง การแนะนำแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

3. ด้านวิธีสอน

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจในด้านวิธีสอนโดยการหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏผลตามตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูธุรกิจ ในด้านวิธีสอน

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน	$\bar{X}$	S.D.
19. การสร้างแรงจูงใจในการเรียน	4.11	0.90
20. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความแตกต่างของนักเรียน	3.99	0.97
21. การใช้เอกสารแบบฟอร์ม ใบความรู้ ใบงาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.00	0.86
22. วิธีการใช้คู่มือประกอบการสอน	3.81	0.94
23. การนำแผนการสอนมาใช้ประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา	3.94	0.83
24. การเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.98	0.89
25. การใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่าง ๆ เช่น		
25.1 วิธีสอนแบบทดลอง	3.64	0.96
25.2 วิธีสอนแบบโครงการ	3.68	0.95
25.3 วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน	3.76	0.92
25.4 วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน	3.56	0.96
25.5 วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน	3.82	0.92
25.6 วิธีสอนแบบอภิปราย	3.62	0.95
25.7 วิธีสอนแบบหน่วย	3.69	0.93

ตาราง 6 (ต่อ)

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านวิธีสอน	$\bar{X}$	S.D.
26. วิธีการค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ	4.31	0.81
27. การแก้ไขปัญหาของนักเรียนในด้านการเรียน	4.04	0.96
28. การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	4.15	0.81
เฉลี่ยรวม	3.88	0.69

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านวิธีสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการในการนิเทศในเรื่อง วิธีการค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ มากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อปรากฏผลตามตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูธุรกิจ ในด้านสื่อการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.
29. การจัดทำเอกสารประกอบการสอน	4.19	0.79
30. การผลิตและนันทวัตรกรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.28	0.66
31. การจัดทำและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน	4.23	0.72
32. วิธีการเก็บรักษาสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ	3.83	0.88
33. ความรู้ในการซ่อมแซม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	3.84	0.95
34. การแนะนำแหล่งที่จัดสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อ การสอนแก่ครู	4.17	0.78
35. วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน	4.34	0.78
36. ความรู้เรื่องแหล่งผลิตและการให้บริการด้านสื่อการเรียนการสอน	4.25	0.78
เฉลี่ยรวม	4.14	0.62

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่องวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

5. ด้านการวัดและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจในการวัดและประเมินผล โดย
หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายข้อปรากฏผลตามตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูธุรกิจ ในการวัดและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศการสอนด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	S. D.
37. เทคนิคการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ	4.04	0.87
38. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Domain)	3.99	0.84
39. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Domain)	3.89	0.95
40. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)	3.98	0.81
41. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการเรียนรายวิชา	3.95	0.79
42. การอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล	3.98	0.81
43. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวัดและประเมินผล	4.18	0.82
เฉลี่ยรวม	4.00	0.70

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านการวัดและ
ประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง
การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวัดและประเมินผลมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่
หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

สมมติฐาน ครูธุรกิจที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ
แตกต่างกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอน
ของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ

ความต้องการการนิเทศ	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	3.72	0.47	3.89	0.68	3.87	0.66
2. ด้านเนื้อหาวิชา	3.71	0.61	4.09	0.59	4.05	0.60
3. ด้านวิธีสอน	3.62	0.59	3.91	0.70	3.88	0.69
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.83	0.70	4.17	0.60	4.14	0.62
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.65	0.56	4.04	0.70	4.00	0.70
รวม	3.69	0.50	3.99	0.57	3.97	0.57

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูธุรกิจเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศการสอน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูธุรกิจเพศหญิงมีความต้องการในการนิเทศมากกว่าเพศชาย เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูธุรกิจเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศในด้าน สื่อการ
เรียนการสอนมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่นเช่นเดียวกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ

ความต้องการการนิเทศ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร	3.72	0.47	3.89	0.67	-1.07
2. ด้านเนื้อหาวิชา	3.71	0.61	4.09	0.59	-2.63 ^{**}
3. ด้านวิธีสอน	3.62	0.59	3.91	0.70	-1.76
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.83	0.70	4.17	0.60	-2.34 [*]
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.65	0.56	4.04	0.70	-2.36 [*]
เฉลี่ยรวม	3.69	0.50	3.99	0.57	-2.24 [*]

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูธุรกิจเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับความต้องการการนิเทศการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรและด้านวิธีสอน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐาน ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการการนิเทศ	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	4.04	0.49	3.87	0.66	3.53	0.76	3.87	0.66
2. ด้านเนื้อหาวิชา	3.83	0.93	4.07	0.58	3.73	0.64	4.05	0.60
3. ด้านวิธีสอน	3.96	0.77	3.90	0.65	3.38	1.26	3.88	0.69
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.14	0.85	4.14	0.61	4.20	0.72	4.14	0.62
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.27	0.75	4.00	0.67	3.59	1.27	4.00	0.70
เฉลี่ยรวม	4.03	0.71	3.98	0.55	3.63	0.86	3.97	0.57

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้านและรายด้านจำแนกตามวุฒิการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการการนิเทศมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ครูธุรกิจที่มีวุฒิปริญญาตรี และวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ

แยกตามวุฒิการศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.55	1.26
	ภายในกลุ่ม	196	84.68	0.43	
	รวม	198	85.77		
2. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.23	0.61	1.71
	ภายในกลุ่ม	196	70.36	0.36	
	รวม	198	71.59		
3. ด้านวิธีสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.89	0.95	2.01
	ภายในกลุ่ม	196	92.09	0.47	
	รวม	198	93.98		
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.03
	ภายในกลุ่ม	196	75.54	0.39	
	รวม	198	75.56		

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.82	0.91	1.89
	ภายในกลุ่ม	196	94.85	0.48	
	รวม	198	96.67		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.85	0.42	1.32
	ภายในกลุ่ม	196	62.62	0.32	
	รวม	198	63.47		

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูผู้วิจัยมีความต้องการการนิเทศการสอนทั้งโดยรวมทุกด้าน และรายด้านทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามพฤติกรรมการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐาน ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการในการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ความต้องการการนิเทศ	ต่ำกว่า 5 ปี		5 - 15 ปี		16 ปีขึ้นไป		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	4.12	0.57	3.84	0.66	3.82	0.68	3.87	0.66
2. ด้านเนื้อหาวิชา	4.25	0.48	4.05	0.59	3.98	0.64	4.05	0.60
3. ด้านวิธีสอน	4.11	0.47	3.88	0.78	3.81	0.64	3.88	0.69
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.35	0.63	4.10	0.64	4.11	0.59	4.14	0.62
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.26	0.57	3.98	0.75	3.94	0.66	4.00	0.70
เฉลี่ยรวม	4.20	0.43	3.95	0.60	3.91	0.55	3.97	0.57

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน และรายด้านทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน อยู่ในระดับมาก โดยครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีความต้องการการนิเทศมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ 5 - 15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียน
การสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.02	1.01	2.36
	ภายในกลุ่ม	196	83.75	0.43	
	รวม	198	85.77		
2. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.50	0.75	2.10
	ภายในกลุ่ม	196	70.09	0.36	
	รวม	198	71.59		
3. ด้านวิธีสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.85	0.92	1.96
	ภายในกลุ่ม	196	92.14	0.47	
	รวม	198	93.99		
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.34	0.67	1.76
	ภายในกลุ่ม	196	74.22	0.38	
	รวม	198	75.56		

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.12	1.06	2.19
	ภายในกลุ่ม	196	94.55	0.48	
	รวม	198	96.67		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.73	0.87	2.75
	ภายในกลุ่ม	196	61.74	0.32	
	รวม	198	63.47		

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน และรายด้านทั้ง 5 ด้าน จะแนกตามประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐาน ครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ความต้องการการนิเทศ	ขนาดใหญพิเศษ		ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตร	3.83	0.68	3.93	0.64	3.73	0.58	3.87	0.66
2. ด้านเนื้อหาวิชา	4.00	0.53	4.12	0.67	3.86	0.70	4.05	0.60
3. ด้านวิธีสอน	3.81	0.71	3.98	0.67	3.71	0.56	3.88	0.69
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.09	0.64	4.18	0.60	4.36	0.42	4.14	0.62
5. ด้านการวัดและประเมินผล	3.96	0.74	4.04	0.67	4.09	0.46	4.00	0.70
เฉลี่ยรวม	3.91	0.57	4.03	0.57	3.90	0.49	3.97	0.57

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน และรายด้านทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีความต้องการการนิเทศมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญพิเศษ และโรงเรียนขนาดกลาง ตามลำดับ

ตาราง 16 วิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.31	0.72
	ภายในกลุ่ม	196	85.14	0.43	
	รวม	198	85.77		
2. ด้านเนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.49	1.35
	ภายในกลุ่ม	196	70.62	0.36	
	รวม	198	71.59		
3. ด้านวิธีสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.58	0.79	1.68
	ภายในกลุ่ม	196	92.40	0.47	
	รวม	198	93.98		
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.76	0.38	1.00
	ภายในกลุ่ม	196	74.80	0.38	
	รวม	198	75.56		

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการการนิเทศการสอน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.18	0.36
	ภายในกลุ่ม	196	96.32	0.49	
	รวม	198	96.67		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.72	0.36	1.12
	ภายในกลุ่ม	196	62.75	0.32	
	รวม	198	63.47		

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน และรายด้านทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตอนที่ 3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการนิเทศของครูธุรกิจ จากคำถามปลายเปิดโดยสรุปและแจกแจงความถี่ได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

- 1.1 ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน (15 คน)
- 1.2 ควรจะมีการจัดทำหลักสูตรแต่ละรายวิชาที่ชัดเจน (7 คน)
- 1.3 ควรมีการนิเทศเฉพาะหมวดวิชาเกี่ยวกับหลักสูตร เพราะไม่รู้ว่าหลักสูตรครอบคลุมถึงไหน เนื้อหาสาระของทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายคล้ายกันมาก (6 คน)
- 1.4 หลักสูตรวิชาไม่เหมาะสม เพราะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายคนละรหัสกัน แต่เรียนเรื่องเดียวกัน (4 คน)
- 1.5 ควรจัดหลักสูตรแบบต่อเนื่องในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (2 คน)
- 1.6 ควรให้ผู้มีความรู้ความสามารถอธิบายด้านหลักสูตรให้ชัดเจนและจัดทำคู่มือหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาจริง ๆ (2 คน)
- 1.7 หลักสูตรในแต่ละรายวิชามีหน่วยกิตไม่เท่ากัน ทำให้การจัดตารางการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความลำบาก บางครั้งก็ได้เวลาเรียนไม่ครบตามหน่วยกิต (2 คน)
- 1.8 การนำหลักสูตรไปใช้ตามโครงสร้างของหลักสูตรต้องการข้อเสนอแนะ และต้องการทราบแนวทางการเปิดสอนรายวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือกเสรีที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน และนำไปใช้มากที่สุด (2 คน)
- 1.9 ควรจัดหลักสูตรในแต่ละโรงเรียนให้เหมือนกัน เพื่อจะได้สะดวกในการนิเทศ (2 คน)

2. ด้านเนื้อหาวิชา

- 2.1 เนื้อหาวิชาควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมปัจจุบัน โดยเน้นการนำไปใช้จริง (17 คน)
- 2.2 ระยะเวลาในการสอน ในบางรายวิชามีน้อย ทำให้สอนไม่ทัน (4 คน)

2.3 ควรเพิ่มเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้ชัดเจนกว่านี้ (3 คน)

2.4 ควรจัดเนื้อหาให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพราะถ้าอ่านในคำอธิบายรายวิชา

ผู้สอนอาจแปลความไม่ตรงกัน จึงควรมีแนวทางในเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกัน (2 คน)

2.5 ควรมีการจัดอบรม สัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหา แห่ส่งข้อมูลที่จะทำการ
ศึกษาค้นคว้า (2 คน)

3. ด้านวิธีสอน

3.1 ควรมีการสาธิตการสอนแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย (15 คน)

3.2 ควรมีการจัดอบรม ครู-อาจารย์ อย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับวิธีสอน (8 คน)

3.3 ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงแนวการสอนในปัจจุบัน เพื่อให้วิธีการสอนได้ผล
กว้างขวาง เพื่อพัฒนานักเรียนให้ก้าวหน้า (5 คน)

3.4 ควรมีการศึกษาดูงานการสอนที่ถูกต้องและได้ผล ในแต่ละรายวิชาในโรงเรียน
อื่น ๆ (4 คน)

3.5 ควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในวิชาทางด้านธุรกิจ
(2 คน)

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

4.1 อุปกรณ์ สื่อและตำราเรียนมีน้อย ควรจัดให้มีมากกว่านี้ (25 คน)

4.2 ควรมีการสาธิตวิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ แก่ครู (22 คน)

4.3 ควรมีการจัดอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์
ช่วยสอน การวาดภาพประกอบการสอนโดยใช้แผ่นใส เป็นต้น (5 คน)

4.4 ควรมีสื่อใหม่ ๆ มาสอนนักเรียน จะทำให้นักเรียนสนใจมากกว่าเดิม (4 คน)

4.5 ควรมีการเผยแพร่สื่อที่ดี ๆ ให้กับครูผู้สอนมหาวิทยาลัยธุรกิจนโรงเรียนอื่น และ
ควรมีการให้รางวัลแก่ผู้ผลิตสื่อดี (2 คน)

4.6 ควรมีการจัดสัมมนาระหว่างโรงเรียนในการผลิตสื่อการสอน (2 คน)

4.7 วิชาที่เปิดสอนทุกรายวิชา ควรมีหนังสือประกอบทุกรายวิชา (2 คน)

5. ด้านการวัดและประเมินผล

5.1 ควรมีการจัดอบรมเทคนิคการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ เพราะครูธุรกิจบางคนไม่ได้จบทางด้านครู (9 คน)

5.2 ควรมีการแนะนำการใช้เทคนิคและวิธีการวัดผลที่ทันสมัย นอกเหนือจากการทดสอบ (5 คน)

5.3 ควรมีการจัดอบรมการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวัดและประเมินผล เพราะในปัจจุบันโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เกือบทุกโรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้อยู่แล้ว (4 คน)

5.4 ควรมีข้อสอบมาตรฐานในหลาย ๆ รายวิชา (4 คน)

5.5 ควรมีการจัดทำตัวอย่างในการวัดและประเมินผลในวิชาทางด้านธุรกิจ (3 คน)

5.6 ควรจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลมากกว่านี้ เพราะสามารถนำผลไปปฏิบัติงานสอนได้มาก (2 คน)

5.7 ควรกำหนดการวัดและประเมินผลในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ให้มีมาตรฐานเดียวกัน (2 คน)

6. ด้านอื่น ๆ

6.1 การสอนวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ยังไม่สามารถทำได้ดีเท่าที่ควร เพราะในระดับนี้นักเรียนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนวิชาชีพ (27 คน)

6.2 ขาดการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร เพราะฝ่ายบริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนวิชาทางด้านธุรกิจ (22 คน)

6.3 เนื่องจากครูธุรกิจมีจำนวนไม่เพียงพอ ที่ไม่ได้จบทางด้านครูโดยตรง ต้องศึกษาหลักสูตร โครงสร้าง จุดมุ่งหมาย เป็นต้น เอง รวมทั้งยังต้องทำงานด้านธุรการด้วย ทำให้บางครั้งการสอนขาดประสิทธิภาพ ควรที่จะให้การนิเทศและแนะนำมากขึ้น (18 คน)

6.4 ควรจัดให้มีการอบรม ศึกษาดูงาน แก่ครูธุรกิจ เพราะปัจจุบันธุรกิจก้าวหน้าไปมาก แต่ครูผู้สอนยังพัฒนาไปไม่ทัน (12 คน)

6.5 ครูธุรกิจในแต่ละโรงเรียนมีน้อย ทำให้ต้องสอนหลายรายวิชาและหลายระดับ

(5 คน)

6.6 ควรให้บุคคลที่ประสบความสำเร็จในวงธุรกิจ ร่วมมือในการวางหลักสูตร
ผลิตภัณฑ์ และรวมทั้งการสอนในห้องเรียนด้วย (2 คน)

6.7 ครูธุรกิจบางครั้งไม่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจโดยตรง ดังนั้นการนิเทศ
ครูธุรกิจจึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง (2 คน)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แยกตามเพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะโรงเรียนที่มีการเปิดสอนวิชาทางด้านธุรกิจ ซึ่งได้จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง จำนวน 337 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนธุรกิจในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 120 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 90 คนและขนาดเล็ก จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 218 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 199 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences /Personal Computer Plus) โดยดำเนินการดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เปรียบเทียบค่าความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ เป็นรายด้านและโดยรวม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าเอฟ (F-test) แบบ one-way ANOVA สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการศึกษาวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอน 5 -15 ปีและ 16 ปีขึ้นไป และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ
2. ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนมากกว่าการนิเทศในด้านอื่น
3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านหลักสูตร จำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง การจัดทำแผนการสอนรายวิชา มากกว่าในเรื่องอื่น
4. พิจารณาความต้องการการนิเทศการสอนเป็นรายด้าน พบว่า
 - 4.1 ด้านหลักสูตร ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านหลักสูตรจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง การจัดทำแผนการสอนรายวิชา มากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น
 - 4.2 ด้านเนื้อหาวิชา ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านเนื้อหาวิชา จำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง การแนะนำแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น
 - 4.3 ด้านวิธีสอน ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านวิธีสอนจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง วิธีการค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ มากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น
 - 4.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศในเรื่อง วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น
 - 4.5 ด้านการวัดและประเมินผล ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้าน การวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความต้องการการนิเทศ

ในเรื่อง การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวัดและประเมินผลมากกว่าการนิเทศในเรื่องอื่น

4. เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน

4.1 ครูธุรกิจเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านเนื้อหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

4.2 ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน มีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้านและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอน ทั้ง 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ที่ปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า

1.1 ในสังคมยุคข่าวสารในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในโลกของธุรกิจ จะมีการแข่งขันกันมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โทรสาร วัสดุไอ เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วประกอบกับ พฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบันก็อยู่ในภาวะรีบเร่ง แข่งขันกันมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้ ครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2537 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า ครูในสังคมยุคสารสนเทศ ควรจะต้องมีการตื่นตัวอยู่เสมอ จะต้องสนใจ ใฝ่รู้ กระฉับกระเฉง พร้อมทั้งจะรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลง ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ.2539 - 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 2) โดยแนวทางหนึ่งที่จะทำได้ก็คือ การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว ครูธุรกิจจึงต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าของโลกยุคปัจจุบันทุกด้าน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยแนวทางหนึ่งที่จะทำได้ก็คือ การได้รับความรู้จากการได้รับการนิเทศให้ตรงกับความต้องการให้มากที่สุด

1.2 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการการนิเทศการสอนในแต่ละด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรกได้แก่

ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิธีสอน และด้านหลักสูตร ตามลำดับ จากการที่ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนทางด้านสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะสื่อที่ใช้ประกอบในวิชาทางด้านธุรกิจที่มีอยู่ยังไม่ทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งในปัจจุบันเนื้อหาวิชาทางด้านธุรกิจได้มีการปรับปรุงและพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกวิชาเรียนมากขึ้น เช่น มีการเปิดสอนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น ดังนั้นเมื่อโรงเรียนได้เปิดสอนรายวิชาที่ทันสมัย เทคโนโลยีด้านสื่อที่ใช้ประกอบการสอน เช่น ตำราเรียน แผนภาพ สไลด์ วีซีดี โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ก็มีความต้องการและจำเป็นมากขึ้น เมื่อพิจารณาจากรายข้อในด้านความต้องการสื่อการเรียนการสอน ในอันดับที่ความต้องการการนิเทศมากเป็นอันดับแรก คือ การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน อาจเป็นเพราะ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกภายนอกโรงเรียน ซึ่งหมายถึงโลกของธุรกิจ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ แม้การนำคอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน จะไม่แน่ใจว่าจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิม แต่ผลทางอ้อมที่ได้รับคือ ผู้เรียนจะได้มีโอกาสรู้จักกับคอมพิวเตอร์ โดยค่อย ๆ เรียนรู้ถึงความสามารถและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ (สุกศรี รอดโพธิ์ทอง. 3) ดังนั้นครูธุรกิจจึงต้องการการนิเทศในเรื่องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ว่ามีวิธีการจัดสร้างบทเรียนอย่างไร เทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพราะครูธุรกิจบางคนไม่มีความรู้ในเรื่องนี้เลย การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน คือ เป็นการประหยัดเวลาและนักเรียนสามารถที่จะทบทวนบทเรียนได้ซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ เป็นการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย

ด้านเนื้อหาวิชา ครูธุรกิจมีความต้องการนิเทศการสอนในด้านเนื้อหาวิชาเป็นอันดับรองลงมาจาก ด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาจากรายข้อในด้านความต้องการด้านเนื้อหาวิชา ในอันดับที่ความต้องการการนิเทศมากอันดับแรก คือ การแนะนำแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการ อาจเป็นเพราะการสอนวิชาทางด้านธุรกิจในปัจจุบันของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จะไม่มีหนังสือประกอบการเรียนการสอนครบทุกรายวิชา ส่วนใหญ่จะต้องอิงหนังสือจากสังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นในการสอนในเนื้อหาวิชาแต่ละเรื่องจึงต้องศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ทั่วไป ประกอบ

กับรายวิชาที่เปิดสอนนั้นมีหลากหลาย ครูธุรกิจจึงมีความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าจากแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาทางด้านธุรกิจต่อไป

ด้านการวัดและประเมินผล ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านการวัดและประเมินผล โดยพิจารณาจากรายข้อ อันดับที่ต้องการการการนิเทศมากเป็นอันดับแรก คือ วิธีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวัดและประเมินผล ในอดีตครูผู้สอนจะทำการวัดและประเมินผลโดยการใช้เครื่องคำนวณหรือการบวกเลขธรรมดา แต่ในปัจจุบันได้มีผู้คิดและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลขึ้น โดยครูผู้สอนไม่ต้องเสียเวลามากดังเช่นอดีต และได้ผลถูกต้องเช่นเดียวกับการคิดแบบธรรมดา และสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ได้ครอบคลุมมากกว่าการคำนวณด้วยมือ เป็นการประหยัดเวลาและแรงงาน และเป็นการเรียนรู้ที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2537 : 7) กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพกว้างขวางมากและก่อให้เกิดผลในการเรียนการสอนทุกแง่มุม เราต้องใช้ประโยชน์ให้เต็มที่และตรงตามความต้องการ

ด้านวิธีสอน ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านวิธีสอนโดยพิจารณาจากรายข้อ อันดับที่ต้องการการการนิเทศมากเป็นอันดับแรกคือ วิธีการค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ อาจเป็นเพราะในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ลักษณะการเรียนการสอนในห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทยเราที่เห็นและคุ้นเคยมานานคือ ภาพครูยืนอยู่หน้าชั้นเรียนเขียนกระดานดำ หรือพูดอธิบายถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์หรือแม้แต่เจตคติของครูผู้เรียนเป็นการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนจะจำคำบอกเล่าให้มากที่สุด (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2539 : 3) แต่ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนควรได้มีพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น จากคำกล่าวของ โกวิท วรพิพัฒน์ การสอนในปัจจุบันต้องการให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2539 : 23) และจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการคมนาคม การสื่อสาร โทรคมนาคมก่อให้เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วโลก โลกปัจจุบันและอนาคตเกิดภาวะไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์ ความรู้ ข่าวสารข้อมูลวิทยาการหลั่งไหลจากประเทศหนึ่งสู่ประเทศหนึ่ง จากกระแสโลกและกระแสสังคมดังกล่าวเกิดความจำเป็นต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการระบบการศึกษาใหม่ให้เหมาะสมและสอดคล้อง

คล้องกับโลกในปัจจุบันและอนาคต อันได้แก่การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นบุคคลเรียน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน และการศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ และได้เรียนรู้วิธีเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2539 : 24) ซึ่งนโยบายของกรมสามัญศึกษาในปัจจุบันนั้นต้องการให้ครูทำการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมดังข้างต้น ครูจึงต้องการนิเทศการศึกษา ค้นคว้า เทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่ต้องการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่ได้ใช้การสอนแบบการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว

ด้านหลักสูตร ครูจึงมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านหลักสูตร โดยพิจารณาจากรายชื่อ อันดับที่ต้องการการนิเทศมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การจัดทำแผนการสอนรายวิชา อาจเป็นเพราะ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กำหนดไว้ว่า ครูผู้สอนทุกรายวิชาจะต้องวางแผนการเรียนการสอนให้ชัดเจน โดยจัดทำเป็นแผนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด (กรมวิชาการ. 2534 : คำนำ) ซึ่งครูจึงส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามน้อยมาก เนื่องจากนำหลักสูตรมาวิเคราะห์และแปลเป็นภาคปฏิบัติไม่ค่อยได้ และหลักสูตรเองก็มีการประกาศใช้มาเพียงแค่ 6 ปี ซึ่งเป็นระยะที่น้อยมากจึงทำให้ครูจึงมีความต้องการการนิเทศในด้านหลักสูตรในเรื่องนี้มาก

2. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ครูที่มีเพศต่างกันมีความต้องการในการนิเทศการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศการสอนมากกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะว่า โดยปกติเพศหญิงจะมีความสนใจที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่าเพศชาย เพราะเพศหญิงมีความต้องการที่จะเป็นครูมากกว่าเพศชาย เมื่อเข้ามาทำการสอนจึงพยายามที่จะทำงานในหน้าที่ให้ดีที่สุดโดยจะทำการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ครูเพศชายและเพศหญิงมี

ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านเนื้อหาวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล เป็นด้านหลักที่เป็นรูปธรรมที่จะนำความรู้มาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ครูเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อน จึงมีความต้องการที่จะได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มากกว่าครูเพศชาย ซึ่งมีความสนใจในการปรับปรุงในเรื่องการเรียนการสอนน้อยกว่าครูเพศหญิง

3. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คีเรก ศษช. (2535 : 107) ที่ว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการสอนพอ ๆ กัน และในการนำความรู้มาใช้ในการสอนนักเรียนนั้น ครูธุรกิจทุกคนจะต้องปรับพื้นฐานความรู้ และต้องศึกษาข้อมูลก่อนที่จะทำการสอนกันใหม่เหมือน ๆ กัน ประกอบกับ ในสภาพปัจจุบันมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษามากขึ้น ครูธุรกิจทุกคนไม่ว่าจะมีการศึกษาในระดับใดก็ต้องศึกษาหาความรู้เพื่อที่จะสามารถสอนนักเรียนให้ก้าวหน้าทันโลกในยุคปัจจุบันได้ จึงมีความต้องการการนิเทศการสอนที่ใกล้เคียงกันไม่ว่าจะมีวุฒิการศึกษาใด ๆ ก็ตาม

4. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ จากการที่กรมสามัญศึกษาได้มีการแบ่งกลุ่มโรงเรียนสังกัดในระดับมัธยมศึกษา ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ 9 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะทำหน้าที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ถ้าโรงเรียนในกลุ่มไหนมีปัญหาในเรื่องใด ก็จะมีการปรึกษาและช่วยเหลือกัน โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ประกอบกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ประกาศใช้มาเพียงแค่ 6 ปี ซึ่งครูธุรกิจเดิมเมื่อมีการใช้หลักสูตรใหม่ ซึ่งมีการปรับปรุงทั้งในด้านของหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ก็ย่อมต้องการการนิเทศมาก เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของหลักสูตร ผนวกกับครูธุรกิจต้องการที่จะนำความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับโลกของธุรกิจในปัจจุบันมาสอนนักเรียน ดังนั้น ครูธุรกิจที่มีประสบการณ์เดิมอยู่ก็ยังคงต้องศึกษาเนื้อหาสาระของหลักสูตรใหม่เช่นเดียวกัน

5. ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความต้องการการนิเทศการสอน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ ครูธุรกิจที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีความรู้และความสามารถในการสอนใกล้เคียงกัน เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ประกาศใช้มาเพียงแค่ 6 ปี

ทำให้ครูธุรกิจส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ใช้หลักสูตรใหม่นี้ในการสอนไม่ต่างกันนัก ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้ระบบการควบคุมโดยกลุ่มโรงเรียน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ก็ต้องมีการตกลงกัน ภายนอกกลุ่มโรงเรียน ดังนั้นถ้าโรงเรียนภายนอกกลุ่มซึ่งเป็นการจัดกลุ่มคละกันมีปัญหาในเรื่องการสอน ต้องการการการนิเทศก็ควรจะเป็นเหมือนกันทุกโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ อาจสรุปได้ว่า ครูธุรกิจที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน ไม่เป็นตัวแปรทำให้ความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องเพศ ครูธุรกิจเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการนิเทศโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันและในรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาวิชา สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ครูหญิงมีความต้องการการนิเทศการสอนมากกว่าเพศชาย ส่วนด้านหลักสูตรและวิธีสอน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูธุรกิจมีความต้องการการนิเทศการสอนโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูธุรกิจมีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด และศึกษานิเทศก์ จะต้องร่วมมือกันวางแผนทางและปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของครูธุรกิจอย่างแท้จริง ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

1. ควรจัดให้มีการนิเทศทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียนในวิชาทางด้านธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ

2. เอกสาร ตำรา คู่มือครู ทางด้านธุรกิจ กรมวิชาการควรที่จะมีการผลิตให้มีครบถ้วนทุกรายวิชาและควรต้องให้ทันสมัยเหมาะกับการจัดการเรียนการสอนในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะปัจจุบันครูธุรกิจส่วนใหญ่ต้องอิงตำราจากกรมอาชีวศึกษาและมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเอง

3. ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศ ควรต้องทำการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูธุรกิจก่อนทุกครั้ง เพื่อจะได้ทำการนิเทศให้ตรงกับความต้องการให้มากที่สุด

4. ครูธุรกิจในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ควรจัดทำให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และหาแนวทางช่วยเหลือกันในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน โดยอาจจะเชิญศึกษานิเทศก์ หรือวิทยากรอื่น ๆ มาให้ความรู้ทางด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ เป็นประจำ

5. ผู้บริหารควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนวิชาทางด้านธุรกิจที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาถึงความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจที่สอนอยู่ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาประกอบการจัดการนิเทศการสอนให้ตรงกับความต้องการของครูธุรกิจอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กิติมา บริดีศิลป์. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร :

อักษราพิทัศน์, 2532.

กรมสามัญศึกษา, กรม. งานนิเทศการศึกษา. เอกสารลำดับที่ 36/2520 กรุงเทพฯ

: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2521.

_____. สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2537.

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,

2539.

ชาญชัย อาจันสมอาจารย์. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : พิกซ์อักษร, 2527.

นิพนธ์ ไทยพานิช. "การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน," เอกสารประกอบการอบรม

อาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหาร

การศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (อัสสนา).

นิภา แนวบุญเนียร. หลักสูตรและการสอนธุรกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : พิชายการพิมพ์,

2534.

_____. วิธีวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : พิชายการพิมพ์,

2534.

พนัส หันนาคิน. หลักบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช, 2523.

พรทิพย์ อัจฉิมารังษี. การสำรวจสมรรถนะของครูธุรกิจระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร

: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. "การพัฒนาการสอนระดับอุดมศึกษา," การพัฒนาบริหารศาสตร์.

55 - 54; มกราคม 2524.

ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2523.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วิจิตร วรุตบางกูร และคณะ. การนิเทศการศึกษา. สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์, 2524.

วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535

_____. จากหลักสูตร...สู่แผนการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2524.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

สังัด อุทรานันท์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สุมน อมรวิวัฒน์. "ครูคือใครในวันนี้," ใน ประชาสัมพันธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฉบับวันที่ 16 มกราคม 2538.

_____. "คุณธรรมของความเป็นครู," ใน ประชาสัมพันธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฉบับวันที่ 31 มกราคม 2538.

สัญญา รัตนวรารักษ์. การนิเทศการสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2536.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. คู่มือการสอนหมวดธุรกิจระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2532.

_____. นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : 2539.

อภิชาติ ชัยบาล. สภาพการจัดการเรียนการสอนการงานและอาชีพ. เชียงใหม่ : สำนักงานศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 8, 2525.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill
Book Co., 1973.

✓ Patrick, Fraser Kenneth. Supervisory Behavior and Teacher
Satisfaction. Dissertation Abstracts International. 40
: 4325 - A; February.

Franseth, Jane. Supervision as Leadership. New York : Row Peterson
Co., 1962.

Mark, James R. Stoop, Emery and King-Stoops, Joyce. Handbook
of Education Supervision : A Guide for the Practitioner. 2d.;
Boston : Allyn and Bacon, 1978.

✓ Linderman, Burtrum Charles. Communication Between Teacher and
Supervisors. Dissertation Abstracts International. 31
: 4422 - A ; March.

Wiles, Kimball and John T. Lovell. Supervision for Better Schools.
3 rd ed.,; Englewood Cliff, New Jersey : Prentice - Hall,
1967.

Adams, Harold P. and Frank G. Dickey. Basic Principles of Supervision.
Ran Nager, New Delhi : Eurasia Publishing House.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. Englewood Cliffs,
New York : Prentice - Hall, 1975.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษา ความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูธุรกิจ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ เป็น
ข้อมูลประกอบการวางแผนการนิเทศการศึกษา จะได้เป็นแนวทางการให้การช่วยเหลือแนะนำ
ด้านการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน อันจะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตาม
ที่หลักสูตรต้องการ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร
เนื้อหาวิชา วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูธุรกิจ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนและทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยและขอขอบคุณ
ในความกรุณาของท่านที่ทำให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวและเติมความ

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ

() ชาย

() 1

() หญิง

2. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี วุฒิ.....

() 2

() ปริญญาตรี วุฒิ.....

() สูงกว่าปริญญาตรี วุฒิ.....

3. ประสบการณ์ในการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ

() 3

() ต่ำกว่า 5 ปี

() 5 - 15 ปี

() 16 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาทางด้านธุรกิจ 5 ด้าน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความต้องการการนิเทศของท่าน

สิ่งที่ต้องการให้การนิเทศ	ระดับความต้องการการนิเทศ					ช่องนี้สำหรับ
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	น้อย	น้อยที่สุด	ผู้วิจัย
<u>ด้านหลักสูตร</u>						
1. หลักการของหลักสูตร						() 4
2. จุดหมายของหลักสูตร						() 5
3. โครงสร้างของหลักสูตร						() 6
4. จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาอาชีพ						() 7
5. การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาอาชีพ						() 8
6. การวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาอาชีพ						() 9
7. การจัดทำแผนการสอนรายวิชา						() 10
8. การนำหลักสูตรไปใช้ตามโครงสร้างของ หลักสูตร						() 11
9. แนวทางการเปิดสอนรายวิชาบังคับเลือก ในหมวดวิชาธุรกิจ						() 12
10. แนวทางในการเปิดสอนรายวิชาเลือกเสรี ในหมวดวิชาธุรกิจ						() 13

สิ่งที่ต้องการให้มีการนิเทศ	ระดับความต้องการการนิเทศ					ช่องนี้สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านเนื้อหาวิชา</u>						
11. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน						() 14
12. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เพิ่มเติมจาก หลักสูตร						() 15
13. วิธีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้						() 16
14. วิธีการจัดลำดับเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์และ ต่อเนื่องกัน						() 17
15. การปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน						() 18
16. การแนะนำแหล่งให้ครูผู้สอนได้เข้าร่วม อบรมหรือสัมมนา						() 19
17. การแนะนำให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อในสาขา วิชาที่สอน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบ- การณ์						() 20
18. การแนะนำแหล่งที่เป็นศูนย์วิทยบริการ						() 21
<u>ด้านวิธีสอน</u>						
19. การสร้างแรงจูงใจในการเรียน						() 22
20. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความ แตกต่างของนักเรียน						() 23

สิ่งที่ต้องการให้มีการนิเทศ	ระดับความต้องการการนิเทศ					ช่องนี้สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	น้อย	น้อยที่สุด	
21. การใช้เอกสารแบบฟอร์ม ใบความรู้ ใบงาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						() 24
22. วิธีการใช้คู่มือครูประกอบการสอน						() 25
23. การนำแผนการสอนมาใช้ในการประกอบการสอน ในแต่ละรายวิชา						() 26
24. การเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับเนื้อหาวิชา						() 27
25. การใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่าง ๆ เช่น						
25.1 วิธีสอนแบบทดลอง						() 28
25.2 วิธีสอนแบบโครงการ						() 29
25.3 วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้						() 30
25.4 วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน						() 31
25.5 วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน						() 32
25.6 วิธีสอนแบบอภิปราย						() 33
25.7 วิธีสอนแบบหน่วย						() 34
26. วิธีการค้นคว้าเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ						() 35
27. การแก้ไขปัญหาของนักเรียนในด้าน การเรียนรู้						() 36
28. การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน						() 37

สิ่งที่ต้องการให้มีการนิเทศ	ระดับความต้องการการนิเทศ					ช่องนี้สำหรับ
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	น้อย	น้อยที่สุด	ผู้วิจัย
<u>ด้านสื่อการเรียนการสอน</u>						
29. การจัดทำเอกสารประกอบการสอน						() 38
30. การผลิตและนํานวัตกรรม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน						() 39
31. การจัดทำและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน						() 40
32. วิธีการเก็บรักษาสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ						() 41
33. ความรู้ในการซ่อมแซม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์						() 42
34. การแนะนำแหล่งที่จัดสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการใช้สื่อการสอนแก่ครู						() 43
35. วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน						() 44
36. ความรู้เรื่องแหล่งผลิตและการให้บริการบริการด้านสื่อการสอน						() 45
<u>ด้านการวัดและประเมินผล</u>						
37. เทคนิคการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ						() 46
38. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Domain)						() 47
39. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Domain)						() 48

สิ่งที่ต้องการให้มีการนิเทศ	ระดับความต้องการการนิเทศ					ช่องนี้สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	น้อย	น้อยที่สุด	
40. การสร้างเครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)						() 49
41. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการเรียน รายวิชา						() 50
42. การอบรม สัมมนา เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล						() 51
43. การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวัด และประเมินผล						() 52

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูธุรกิจ

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

2. ด้านเนื้อหาวิชา

.....

.....

.....

3. ด้านวิธีการสอน

.....
.....
.....

4. ด้านสื่อการสอน

.....
.....
.....

5. ด้านการวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

6. ด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวนงเยาว์ อุทุมพร

เกิดวันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1/101 ซ.จรัญสนิทวงศ์ 46 เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2523 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม

พ.ศ.2527 บธ.บ. (บัญชี) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง